

Administrativă
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisorile nefericite au să
primesc. Manuscrisurile nu se
returnează!
Biroul de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primesc în Viena
Hedelfi Moss-Hausmann & Vajner
(Otto Haas), scrieri: Schalk, Alois
Bernad M. Dokes, A. Oypelik, J. Jen-
nberger; în Budapesta: A. V. Gold-
berger An on Mess Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Domb; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonică pe o colină 8 cr.
și 50 cr. imbră pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarif și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
seră 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ 17)

„Gazeta” este în fă-care di.
Abonamente pentru Anst. Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un esemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 95.—Anul LIV.

Brașov, Duminecă 28 Aprilie (10 Mai).

1891.

Brașov, 27 Aprilie v.

Cântecul, ce l-au cântat împreună în zilele sfintelor Paști studenții universitari români și sârbi la Turnu-Severin, unde s'au întâlnit ca să lege frăția între ei, este cântecul viitorului.

Poate să fiă o idee mai măreță ca aceea a înfrățirii popoarelor mici din răsăritul Europei, a acelor popoare, cari sunt avizate a-și apăra împreună libertatea și independența națională și a stării în bună înțelegere pe cărarea culturai și a civilizației?

Dacă popoarele cele mari simt adeseori destul de amar urmările urei și neînțelegerii, ce le desbină, dacă și aceste nații puternice au trebuința de a se alia unele cu altele, cu cât mai mult nu trebuie să nisuiască popoarele mici din Carpați și din Balcani de a încheia legături strânse între ele și de a-și asigura ajutorul imprumutat în contra pericolelor comune, ce le amenință cultura, libertatea și independența?!

Faptul, că studenții sârbi au întins mâna de înfrățire studenților români, pe care aceștia au primit-o, este o strălucită dovadă despre simpatiile, de care se bucură națiunea română, și despre misiunea ei civilizatorică în Orient.

Căci este clar și lămurit, că acela, care respinge pe alții dela sine, care desbină și lășese ură și nemulțămire, nu poate să se bucure nici de simpatii, cu atât mai puțin însă poate să influențeze în favorul culturai altora.

Și acesta este marea deosebire, ce există adî între Români și Unguri.

Cei dintâi nu se îngâmăfică nici cu cultura lor și nici nu alarmează lumea cu reclame seci pentru chiămarea lor civilizatorică. Nu vor să fericescă pe nimeni cu de-a sila, nu vor să im-

pună nimănui cu forța spiritul și caracterul lor național, ci sunt liberali și indulgenți față cu alții și respectă înainte de toate drepturile altor popore.

Nu totu aceeași pot dice despre sine Ungurii, mai ales de când au nenorocirea de a fi conduși de nisce bărbați pătimași și scurți vechetori. Jură împrejur s'au dus vestea de îngâmfarea, cu care sunt tractate de către aceștia celelalte neamuri și răsună lumea și țera de reclamele ridicule, ce și-le fac patentații civilizatori unguri. Cât pentru nisuița de a impune popoarelor nemaghiare spiritul și caracterul național maghiar, acesta este prea mult cunoscută în ziua de astăzi, decât ca să mai fiă lipsă de a vorbi despre ea. Cei ce vor să fericescă alte popore cu de-a sila prin limba și cultura lor, e firesc, că nu vor pute respecta nici odată drepturile altor popore și nici nu vor pute fi nici odată în adevăr liberali.

Etă cu puține cuvinte deslușită și explicată întrebarea: de ce Români se bucură de simpatiile Sârbilor, ér Ungurii nu! cu tôte că mereu se laudă, că ei și numai ei sunt pionierii culturai în Orient!

Dis'amă, că cântecul, ce a răsănat în corul unit al studenților români și sârbi la Turnu-Severin, este cântecul viitorului. Viitorul nu poate fi în tabăra urei și a prigonirei, în tabăra fățarniciei și ală lăudăroșiei gôle și respingătoare, ci viitorul va fi acolo, unde vor fi cei întruniți în numele libertății, ală adevăratei frățietăți, ală simpatiei, și ală toleranței naționale!

Inzadar sunt tôte svircolirile Ungurilor dela putere pentru a se impune popoarelor și lunei cu pretinsa lor misiune culturală, decât nu au știut să dobândescă până acuma nici măcar în parte simpatia, fiă și a celui mai mic

popor, dintre cele cu cari trăesc împreună și cu cari sunt vecini.

Foile unguresci se silesc a masca fiascul vedit, ce l'au suferit civilizatorii patentați ai Orientului în fața manifestațiilor româno-sârbe dela Turnu-Severin, susținând, că totul este numai o intrigă a Țarului rusesc.

Lucru ciudat! Țarul, pe care ei îl înfățișează ca pe cel mai mare dușman al libertății și independenței popoarelor carpato-balcanice, se dorască înfrățirea acestora, ér ei înainte mergătorii culturai se n'o dorască!!

Pe lângă tôte se mai fac și ridiculi. Dér oricum s'ar svircoli, viitorul va fi numai ală dreptății și ală libertății!

CRONICA POLITICĂ.

— 27 Aprilie (9 Mai).

Cutezanța ministrului unguresc de culte și instrucțiune publică, Albin Csáky, merge tott mai departe. La începutul acestui an, el a luat profesorului român dela gimnaziul din Baia-mare, dreptul de a propune limba română și pentru ca batjocură să fiă și mai mare, a încredințat cu propunerea limbei și literaturii române la gimnaziul din Baia mare pe doi profesori streini, cari nu numai că nu sunt în stare de a propune limba română, dér o și batjocuresc. Acum se întorce ministrul Csáky în contra catedrei de catechet români gr. cat. la gimnaziul calvinesc din Sighetul Marmăției, unde scimă, că adunarea generală a districtului reformat de dincolo de Tisa hotărise anul trecut de-a nu mai suferi pe catechetul român, ca să propună școlarilor români dela acel liceu religiunea și sfințele rugăciuni în limba română, ci nu mai în limba unguresc. In contra acestei draconice hotăriri guvernul unguresc nu numai că n'a făcut nici un pas, ci ministrul Csáky printr'o hărtie adresată P. S. Sale Episcopului Szabo cu data 9 Aprilie n. c.

vine și încuviințază însuși această volnică a calvinilor șovinisti, declarând, că el „nu se simte îndemnat” a păși în contra celorlă sevrișite de ei. Vom vedé ce pași vor mai întreprinde cei din Gherla, cari ar trebui să se trezescă din letargia, căci cuțitul a ajuns la os.

După Banffy-pașa dela Bistrița s'au dus în cele din urmă și fratele său de cruce Bethlen Gabor, fișpanul comitatelor Târnava mare și Târnava mică, și președintele Kulturgylet-ului. Demisionarea lui din postul de fișpan s'au publicat deja în fôia oficială din Budapesta. Foile unguresci deplâng demisionarea lui, nu pentru-că ar fi în stare să arete fapte gloriose sevrișite de acestă despot, ci pentru-că el prin volnicia lui și-a știut căștiga ura naționalităților de sub stăpânirea lui. Unii dintre Sași speră cu bucurie, că atât în locul lui, cât și în locul lui Banffy dela Bistrița vor fi numiți fișpani sași. Cu greu se poate spera însă această până când ținta guvernului unguresc este nimicirea caracterului național ală popoarelor nemaghiare. Poate dora să se numescă în locul lor nisce renegați, dér aceștia nu le vor face Sașilor nici o cinste.

Din incidentul înfrățirii studenților români și sârbi la Turnu-Severin, gazetele unguresci érași au început să mormăe. Nu vreu să înțelgă șovinisti unguri, cum de frații noștri din România întind mâna la toți, cari li-o cer, numai lor. Ei ar vré, ca frații noștri de dincolo de Carpați să-și uite de ceea ce făcu cu noi maghiarizatorii și să dea mâna cu ei, pentru ca astfel mai sigur și mai cu curagiu să potă da năvală asupra noastră. Ei, dér nu merge așa. Tiranii și asupritorii astăzi nu mai au trecere; spiritul iubirei de neam și de limba națională a străbătut tôte popoarele Europei civilizate și acestui spirit, vrând nevrând, vor trebui să se închine toți, cutó tá îngâmfarea lor. Atunci vor pute spera și stăpânitorii noștri, că popoarele vecine române și slave le vor întinde mâna de înfrățire, dér mai înainte nu.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Bibliografia unei cărți.

In aceste două-trei decenii din urmă, câți chemați și nechemati, români și străini, scriau câte verși și uscate, în sôre și în lună, despre etnografia și monografia Munților apusenii ai Transilvaniei și mie, când înverteam condeiul ca diarist adese mi-se adresau întrebări: „de ce nu faci o descriere amăruntă asupra compatrioților tăi munteni?”

Întrebarea era ușor de adresată, dér greu de realizată!

Neavând mijloce, spre a pute face față cheltuielilor împreunate cu o asemenea lucrare, nu eram aplecată a lua o sarcină atât de grea în spinarea mea.

Atară de acestă neajuns mai nutream și credința, că se vor găsi alții mai cu vechă și mai buni scriitori decât mine, cari se vor grăbi a restabili adevărul denaturat de acei pretinși etnografi,

între cari unii contestau chiar și românitatea muntenilor, debitând în public în socotela lor, „că s'ar trage din Huni, Tătari, Sécui, Slovaci și Germani.”

Chiar și pretinsul nostru etnograf, d-lă I. Slavic, inspirat din scrierile apărute, începuse la anul 1881 a croi în literatura străină un drum și mai largă acestei afirmațiuni. Dovadă cartea sa: „Die Rumänen in Ungarn, Siebenbürgen und der Bukovina”, eșită în editura lui Prohaska la Viena și Teschen și în care la pagina 133 susținea:

In Abrudbánya, Zalatna, Roșia, Ofenbánya und hie und da in Buciumi (?) findet man meistens stark gebaute Leute mit rundem und vollen Gesichtern, kurzgeschorenen schwarzen Haaren, dunklen Augen und gelblich-brauner (?) Gesichtsfarbe. Sie tragen enge Hosen, grosse Stiefeln (?), zuweilen auffalend breiten Ledergurt, eine kurze Jacke von dunklem Tuch und sprechen das a meistens langgedehnt aus, indem sie z. B. statt

lapte, Milch, laapte (?) sagen. Diese sind meistens in dem Bergwerken beschäftigt (?) und zum Theil auch nicht ganz romanisierte Deutsche, Maghiaren und Slaven (?) im Übrigen gewöhnliche Leute die Niemanden auffallen.

Ei bine, decât și d-lă Slavic, cu mare reputație literară în cercurile înalte și membru corespondent ală Academiei române, susținea în lucrarea sa lipsită de fond științific-etnografic, că în Buciumi, recte Buciumani, fala munților apusenii, ar fi Slavi, Maghiari și Germani încă nedepinți romanizați și că „Mocani sind die ausgewanderten Motzen” (pag. 120) la ce ne-am mai supăra și mira de un alt membru corespondent ală Academiei române, de d-lă Al. Xenopol, când introduce în istoria sa pragmatică și premiata, numiri privitoare la localitățile transilvane ca: Kishálau (Călan), Ghelmaru (Gelmăr) și Al-Gyögy? (Gioagiul de jos).

Pentru străini asemenea scrieri

aruncate din condei, fără studii la față locului, au o mare mulțămire, ér nouă, Românilor, ne făcu o mare măhnire!

In altă ordine de idei, după aflarea „Textelor Mohăcene” și a „Codicelui Voronețan” se nascuse între autoritații noștri filologi o interesantă desbatere din care resulta, că mai toți se îndoiau de adevărul afirmat de repositul Ioană Maiorescu, că și „bravii noștri Mocani séu Moți au aplecarea de a muta pe n în r ca și Români istrieni.”

In astfel de întunecime, de sine se impunea necesitatea de a revărsa o rață de lumină asupra poporului muntén și în lipsa altor bărbați mai competenți decât mine, am creșut momentul oportun, ca cu conlucrarea binevoitoare și conștiințoasă a compatrioților mei munteni, George și Gerasim Candrea se scotă la ivelă: „Rotacismul la Moți și Istrieni.”

In afară nu s'a petrecut nici un eveniment mai important, decât alegerea prințului Bismarck, ca deputat și combinațiunile ce se fac în legătură cu această alegere. Se crede că Bismarck va face opozițiune guvernului și va combate chiar și politica împăratului, cu care nu este înțeles.

Din cauza acesta împăratul Wilhelm, într'ună toastă ce l'a ținut în Düsseldorf a declarat: „Eu sunt singurul domn în țară și nu voi suferi pe nimeni altul lângă mine!

SCIRILE ȚILEI.

— 27 Aprilie (9 Mai).

O vizită la Seghedin. Cu ocaziunea sărbătorilor S-lor Pasci, unul din rectorii Țărului nostru a vizitat pe condamnații noștri politici din închisoarea de stat de la Seghedin și a aflat în deplină sănătate atât pe d-lu Traianu H. Popu, cât și pe d-lu Ioan Macaveiu, dimpreună cu stimabila sa soție, care locuiesc în Seghedin. — Dorim iubiților noștri confrăți și d-nei Macavei și în viitor deplină sănătate și paaciuță, pentru ca să poată străbate prin suferințele, ce trebuie încă să le îndure.

Junii. Sărbările junilor au decurs și de rândul acesta, ca de obicei, în cea mai frumoasă ordine, fiind favorizate de un timp foarte frumos. La procesiunea de Mercuri a junilor călări a luat parte ca privitor o imensă mulțime de omeni din toate clasele și naționalitățile. Șirul junilor călări, atât al celor bătrâni, cât și al curcanilor, a fost destul de mare. Junii albi au fost frumoși costumați, der trebuie să observăm cu părere de rău, că și-au schimbat costumul prin obiceiul de a și-l acoperi cu fluturi, un obicei, care nu e nici frumos, der nici românesc. Dorim ca la anul să-i vedem erași în costumul original românesc.

Sărbarea S-lor Pasci în Bucuresci. La 20 Aprilie v. în Sâmbăta Pascilor, la orele 12 noaptea, M. S. Regele, însoțit de Casa Sa civilă și militară și escortat de escadronul de gendarmi, a mers spre a asista la Sânta Inviere, care cu solemnitatea tradițională, s'a celebrat în biserica S-tei Mitropolii. La ceremonie au fost față d-nii miniștri, precum și mulți alți înalți demnitari și funcționari ai Statului. O gardă de onoare din regimentul 6 de dorobanți cu drapel și muzică era așezată în fața bisericii. Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, încungurată de înaltul cleru. Când înaltul Prea Sântia Sa a pronunțat cuvintele:

Christos a înviat, corul a intonat un imn și o salvă de 101 tunuri vestea Capitalei Sânta Inviere a Domnului. Apoi a urmat în biserică serviciul sântei Invieri, în care timp M. S. Regele luă în mână Sânta Cruce înaintea căreia se închină toți cei de față; după acesta încep Liturgia și, conform tradițiunii strămoșesci, s'a scris Evangelia sântului Ioan, care a fost semnată de M. S. Regele și investită cu sigilul statului. După săvârșirea sântei Liturgii, M. S. Regele a intrat în palat toate notabilitățile, cari au fost față la serviciul divin, peste tot 80 persoane. Augustul Suveran, conform vechiului obicei, a ciocnit ouă roșii cu persoanele prezente; er la orele 3 $\frac{1}{2}$ dimineața după ce a mai convorbit cu toți oșpeții Sei se retrase în apartamentele Sale.

Memoriul studenților români în străinătate. Marele economist și publicist belgian Emil de Laveleye, profesor la universitatea din Liège, a trimis unui student român, care i-a espedat „Memoriul“, următorul răspuns pe care îl reproducem după copia ce ni s'a trimis spre publicare: „Scumpul meu Domn! Mulțumesc atât Dumitale, cât și prietinelor Domnieitale pentru-că V'ați cugătat a-mi trimite și mie această scriere atât de instructivă. Știți, că eu tot-deuna am apărut principiul de naționalitate în patria mea, în străinătate (v. cărțile mele „Prusia și Austria după Sadova și Peninsula Balcanică“) și nădăjduesc, că voi mai pute încă face acest lucru. — Alu d-tale prea devotat 3 Mai 1891. Emil de Laveleye. Liège

Soire personală. De două zile se află în orașul nostru Sir Arthur Nikolsohn, consulul general al Angliei în Buda-pesta, care face o mică excursiune prin Transilvania.

Producțiunea sodalilor români din Brașov. Data a 2 a di de Pasci la hotelul „Central Nr. 14“ din locu a fost mai mult cercetată ca de altă-dată. Nu mai rămase nici un loc neocupat în sală. Un public frumos din toate clasele societății române era de față, vedurăm și mai mulți oșpeți din România, între cari și senatorul P. Grădișteanu, secretarul societății geografice G. Lahovari și alții. Programul a fost în total bine executat. Cea mai mare laudă o merită corul, care a fost viu aplaudat de public. Cântecul popular „Cucuruz“ a trebuit să fie repetat. Cașoneta „Călărașul român“ predată de D. Jugănaru a fost succésă, de-asemena și declamațiunea d-lui E. Osvadă a fost mulțumitoare. „Cărlanii“

vodevil de C. Negruzzi a fost studiat cu diligență și jucat cu vioiciune. D-șorele Eufrosina și Elena Rășnoveanu, ca Domnica și Vochița, apoi d-nii G. Saftu, N. Grindu și D. Căpățina, — der mai ales d-nul G. Saftu care a făcut pe unul dintre țărani fruntași, — au fost foarte bravi în rolurile lor. Jocurile naționale „Călușerul și Bătuta“ cu care s'a început dansul, s'au executat bine și a oferit publicului o priveliște frumoasă, care decă o împrejmuiau în salt mai mult dintre tinerii noștri sodali, era și mai frumoasă. Și deastădată petrecerea aranjată de sodalii noștri a fost veselă. Jocurile au fost animate și au durat până n zori.

Cine demoralizează poporul? Din comitatul Turda Arieșu primim o corespondență, în care ni-se spune, că în ziua de 5 Mai n. c. a fost în comuna Sănmihailul inferior un oșpeț unguresc, la care au luat parte fruntași din comună împreună cu tot felul de „nemeși“ cu pinte mai mari și mai mici, care după cum a avut. S'a tras o chefulă strășnică, care a durat până în ziua următoare; mulți pinte s'au tocit și multe gături a răgușit, căci cât a fost noaptea de mare din pinte mereu au bătut și gurile lor mare șgomot au făcut. Când era la mers acasă, au mers ei ce au mers până au ajuns din sat afară. Aci se afla păreul așa numit alu basinului; care cu capul în părau, care cu picioarele în sus. Mai rău ca toți a pățit o însă unul dintre mititei din ceta șovinistilor. Nu cu șoarea și voința, ci în cea mai desevărșită nevinovăție a trezviei sale a sărit elu gardul cimitirului celui vechi românesc, unde tăvălit printre urșici și-a aflat odichna trupului său obosit de „osărdăș“-uri. Venit au atunci la elu nevastă-sa și cu nemișle și l'au găsit golu ca pe Noe, și i-au dăș lui să și acopere golăteea și să se întorcă acasă, der vorba de elu nu s'a prins și sfaturile celor cu rușine nimicu n'au folosit. Atunci a sunat ora 11 și s'a întors la elu mamă-sa cu bicu în mână și i-a dăș lui „Kej fel diszno!“ și cu bicu l'au bătut, pe trăsura l'au pus și l'au dus erași în casa, de unde a eșit ca om și s'a întors ca neomu. Acesta este unul dintre acele drăguțe de modeluri „patriotice“, care la sărbările naționale unguresci storce aplauzele publicului prin declamațiile șoviniste. Vai de moralitatea poporului, care are în mijlocul său asemni cărturar!

Esamenul de calificățiune. La institutul preparandial gr. c. din Blășiu se

va ține esamenul de calificățiune în 1 Iunie n. c. și zilele următoare; anume în primele 3 zile din Iunie se vor ține esamenele scripturistice, er după aceea vor urma esamenele verbale. Cei ce doresc a se supune la esamen au să și înainteze cererile până la 16 n. c. împreună cu cartea de botez, cu testimoniu despre purtare morală, despre anul de praxă și despre absolvarea cursului pedagogic; pot însă să se supună la esamen și aceia, cari pe cale privată au învățat dășcălia.

Pertractare criminală. Miercurea viitoare la 9 ore a. m. se va ține în sala tribunalului corecțional de aici (Zucht-haus) o pertractare criminală interesantă pentru încercare de omor, comisă în contra primarului din Lissa (comitatul Făgărașului).

Tergul Sibiuului. Tergul Sibiuului cel de vite din primele zile ale lunii lui Mai s. n. a fost foarte bine cercetat. „Telegraful Român“ scrie, că cumpărătorii străini chiar și din România au fost în abundență și prețul vitelor frumoșe și bine ținute a întrecut or-ice așteptare. Mai puțină trecere au avut vitele de jug și mai rău hrănite. Frigul de Aprilie a înapoiat vegetațiunea și omenii, cari cumpără vite mai mărunte, din lipsa de nutreț, s'au reținut dela cumpărări. Căi frumoși și tineri au fost marfa cea mai căutată la acest tergu. Mai puțin cercetat a fost tergul cel liber pentru mărfuri și puțin s'a deosebit de o di de măruri. Sărbătorile noastre au contribuit mult, ca tergul liber să fi puțin cercetat.

Pungași. Amu scris Dumineca trecută, că locuitorului Samoilu Rogozan din Turda i s'au furat la gara din Cucerdea 140 fl. Acum ni-se scrie, că pungașii au fost deja prinși și areștați. Acești pungași sunt: un Jidanu, care se declară ca agent al unei loterii de losuri din Buda-pesta, și un Țiganu, că Samoilu Rogozan are bani și i-a spus totodată și locul unde îi ține, er Jidanul profită de timpul, în care Românul dormia, se apropiă de el cu un cuțit ascuțit și îi tăia dela haină busunarul, în care se aflau banii. Au împărțit apoi frășese banii furăți; la Țiganu s'au aflat ca la 65 fl., der la Jidanu nu s'au mai găsit, decă 15 fl. Acesta a dăș, că elu a aruncat banii când a vedut că se apropiă de elu gendarmii. Acum pungașii șed la rădă.

Vijeliă în America. Din New-York

Cum a fost primită această broșurică, neînsemnată ca volum și cantitate, cred că nu calculezile modestiei și nu comit o indiscrețiune decă voi înfășișă părerea exprimată de doi dintre cei mai distinși bărbați literari ai noștri:

Buc. 7. Dec. 1886.

Mulțumesc foarte mult d-lui T. Francu pentru binevoitoarea trimitere a importante d-sale cărți, din care a avut între altele și mulțumirea de a vedea confirmată multă discutată afirmare a lui Ioan Maiorescu despre rotacismul Moșilor.

T. Maiorescu m. p.

Iași, 21 Nov. 1886.

Iubite Frăncule și amice!

Primul „Moșii și Istrienii“, pe cari i-am așteptat cu sete, căci precum brațul lor a scos la lumină drepturile și virtutea strămoșescă, tot asemenea limba lor avea să lumineze și să descurce creeri învălmășite a-i filologilor.

Ai avut o idee fericită la numele topografice, relevându tot-odată însemnătatea istorică; prin acesta ai adaus

importanța scrierei și ai popularizat fapte mărețe atât de puțin cunoscute aici la noi.

Succes mai încolo, salutări și o frășescă stringere de mână.

Ar. Densușianu m. p.

Apucându pe această cale trebuia neapărat să merg înaintea și pentru combaterea mai cu succés a bolnăvicioșelor închipuirii slaviste, eram ținut că afară de graiu, să mai înfășișez și tipurile, portul, datinile și ocupațiunile muntenilor. Acestă lucrare era și mai grea și împreună cu cheltueli și mai mari, deore-ce numai copierea ilustrațiunilor în fotografie, făceau pentru fiă-care esemplar aproape câte 10 lei bani ghiașă. Asigurat însă de mai nainte de sprijinul intelectual al d-lor George și Gherasimu Candrea, I. Germanu, I. Sântu, Niculae Florescu etc. și d-lu tipografu Gr. Luis, deschidându-mi un credit limitat în ce privea tipărirea, am scos în tōmna anului 1888 și lucrarea numită: „Românii din munții apuseși (Moșii)“,

din care 200 esemplare ilustrate, er restul până la 500, vedându că-mi este peste puțină a mai pute face față cheltuelilor. L'am lăsat neimbroșurat și fără ilustrațiunilor, în speranță că, primind un ajutor cât de mic din partea Academiei române, voi pute să scot și cele 300 de esemplare, cari zac și până aci în podul Tipografiei.

În acesta a mea înșelătoare speranță am și prezentat în aceeași tōmnă gratis Academiei române 12 esemplare în valoare de 240 lei.

La terminarea sesiunii anului 1888—1889 se făcuse mare șvon împrejurul meu, că mi-s'ar fi acordat un premiu de încurajare în sumă de 3500 lei.

N'aveam de loc informațiuni positive și numai acum avându înaintea mea „Analele Academiei“ am putut vedea din pag. 105, 110, 157, 161 și 173 cum s'au petrecut lucrurile în această privință și pe cari le înfășișez aci:

Raportul d-lui A. Romanu.

Acestă interesantă carte, pe 300 pagini, cuprinde în Partea I, după o scurtă notiță orografică — despre configurațiunea munților apuseși ai Transilvaniei dintre Transilvania și Ungaria, — prețioșe notițe etnografice a Românilor munteni, adică descrierea după portul și graiul, după trailul și ocupațiunile lor, împărțit în 5 grupe și anume: Români dela pōlele munților, apoi cei cunoscuți sub numirile de Mocani, Băiași (mineri), Crișani și Moși, cari în mișcămintele naționale dela 1784 și 1848—49 au avut o parte atât de însemnată, încât traseră asupra și atențiunea Europei și mai ales a Guvernului austriac, care trămisese mai mult învățați ca să exploreze și să studieze la fața locului acele locuri devenite celebre prin acțiunea locuitorilor săi.

În Partea II se tracteză despre graiul Muntenilor în general, apoi în special despre graiul Abrușianilor și alu Moșilor, — despre rotacismul păstrat în limba lor, ilustrat prin „cântece populare în rotacism“, și adauge un mic vocabulariu de cuvinte din graiul acelor munteni. A-

se telegrafază: In Padua, o cetate in Kentucky, a fost in zilele trecute o vijeliă pustiitoare, care dărimă peste 100 de case. Noua biserică a metodistilor a fost ridicată in sus de vijeliă și aruncată in mijlocul drumului, prefăcându-se in ruine. Magazinele dela calea ferată și mai multe fabrici au suferit mari stricăciuni; o mulțime de persoane au fost vătămăte.

Brașov, 27 Aprilie v.

La repetite ocazii s'a constatat cu durere, că in unele părți mai ales a început din și in și mai mult a se sdruncina și la poporul nostru, temelile tradiționalei moralități, ce de-atâtea veacuri i-a servit ca cel mai puternic scut al caracterului său întreg in toate privințele.

O singură privire ne este de ajuns pentru a ne convinge, că precum alte nenumărate rele și nenorociri, așa și această prea dureroasă sdruncinare a moralității la poporul nostru o pricinuesc in prima linie elementele străine aflătoare printre masele populației noastre românești.

Lipsa aproape totală a evlaviei creștinesc și a temerei de Dumnezeu, apoi necinstirea credinței și a obiceiurilor sfinte, ce străinii o sâmnă și au sâmnat-o pentru prima-ora pe pământul românesc, n'a putut și nu poate să aibă decât cele mai păgubitoare urmări pentru poporul nostru. De-odată cu huiuirea omenilor noștri din direcțiile comitatelor, cercurilor, ba chiar și comunelor și înlocuirea lor adese-ori cu cele mai desfrânate elemente importate de pe pustele Ungariei; de-odată cu importarea elementului jidovesc și prefacerea acestei nenorocite țări într-o adevărată Palestină evrească, precum este ea astăzi, — temelile moralității poporului peste tot, der mai ales temelile moralității poporului nostru românesc au început a se sdruncina și se sdruncină cu atât mai tare, cu cât comunele noastre băjbăie mai mult de străini; unii imbuiați ilu corump prin o purtare excesivă și păcătoasă, prin abuzuri, înșelătorii și defraudări, și prin alte nenumărate exemple păcătoase și imorale, in timp ce alții ilu corump din lăcomia de a-lu tunde și exploata. Astfel ca o regulă generală se poate dice aji, că cu oătu au năpustit acești străini mai mulți și mai de timpuriu asupra comunelor noastre rurale, cu atât poporul român din acele comune a fost mai mult sdruncinat in moralitatea sa, in timp ce in comunele, cari au fost până acum mai scutite de inundațiile străinilor, poporul nostru a rămas bravu, întregu și in putere, precum a fost tot-deuna.

De sine lăsatu, nici nu e cu putință să potă resista blândul nostru popor atătoru ispite ale viclenilor străini, cari in ruina lui morală își caută mulțumirea pofteleuru și întărirea existenței proprii. Trebuie deci să sârmu intru apărarea acestuia, să ne tragemu sâma de îngrozitoarele urmări, la care duce decădinta moralității unui popor, și pe câtu in putință ne stă, să nu întârziâm a lua măsurile de lipsă pentru a pune stavilă pericolului. In scopul acesta, credem noi, voru lucra cu multu folos preții noștri, decă se voru sili să țină totdeuna pe credincioșii lor la o anumită distanță față cu străinii, li voru feri de-a veni in atingere mai de-aprope cu acestia și se voru sili mai ales a discredita pe veneticii străini inaintea poporului. Trebui-aru mai ales să se țină unu aspru controlu asupra tinerimei; nici unu eseu altu acesteia să nu se trecă cu vederea și tot-deuna să se impartă laudele, titlurile de onore, recomandările și alte eventuale premii și ajutoare, după stricta clasificare a moralității tinerimei.

Nu este însă scopul nostru de-a arăta aici mijlocele, prin cari s'ar pută aduce îmbunătățiri pe acestu tărâm, căci celorlă adevărată tragere de inimă de sigur nu le va fi greu de a afla mijlocele cele mai potrivite pentru ajungerea acestui scop. Cei ce suntu chiamați a griji de sôrtea poporului nostru să-și aducă aminte de învățăturile istoriei, care ne spune, că poporele, cari au decădut in privința moralității, s'au pierdut; s'au pierdut poporele tocmai așa, precum se pierd și indivizii când alunecă de pe bazele moralității, — viitorul a fost și va fi tot-deuna alu poporului moralu.

Turnu-Severin, 25 Aprilu 1891.

Domnule Redactor! In sârbătorile Pasciloru s'a serbatu aici înfrățirea între tinerimea universitară sârbă și română. Această sârbătoare va rămâne adencu săpată in inimile noastre, pentru-că s'a pus basă unei legături strinse între generațiunea tineră a acestor națiuni vecine. Sârbările au fostu foarte imposante și pline de însuflețire. Au luat parte la ele peste 150 de studenți români din Bucuresci și Iași și vre-o 100 de studenți sârbi din Belgrad.

Indată ce ajunseră studenții români in gara Turnu-Severin, fură întâmpinați de membri comitetelor de primire, însoțiti cu tégurile lor. După aceea cu toții porniră in orașu și fură împărțiti prin cartire. Duminecă dimineața la 9 ore a. c. se intruniră pe piața Tudor Vladimirescu studenții universitari români împreună cu elevii școlilor din Severin, cu delegațiunea societății sârbo-

slave și societățile de cantă cu stégurile lor.

După aceea porniră spre portu, pentru ca să primescă pe studenții sârbi. Aceștia când sosiră fură întâmpinați cu salve de tunuri și cu însuflețite și furtunoșe strigăte de ura. Când studenții sârbi debarcară, amândouă stégurile, celu sârbesc și românescu, se încrucișară in semn de iubire, apoi studenții sârbi și români se îmbrățișară. De aici porniră la biserică Grecescu, unde ascultară serviciul divin. Aici a cântat și escelentul coru sârbesc. Apoi eșiră in piața Tudor Vladimirescu, unde la sunetul muzicii jucară hora, cu o mare însuflețire.

Pe la ora 1 p. m. studenții fură invitați la banchetul aranjat in onorea lor de către orașul Turnu-Severin. Masa era presidată de d-lu Cartianu, venerabilul președinte executiv alu Ligei din Turnu-Severin, care cu o iubire adencă către nemul nostru și o mare rêvnă patriotică luptă pentru cauza noastră națională. Nenumărate toaste s'au ridicat pentru studenții ambelor regate. Unu studentu din Bucuresci a ridicat unu toast bine simțite pentru naționalitățile ce suferu sub sistemul de asuprire ungurescu.

După dejun au vizitat cu toții monumentele istorice din Severin, ér sâra la 8 1/2 ore s'a datu unu concertu mixtu de către studenții sârbi și români. Concertul acesta a fostu cercetat de totu ce are Severinul mai distinsu. Corul coloniei sârbesc din Severin a cântat in românescu *Hora Sinaiei*. Unu studentu a declamat poezia *Mircea la Rovine*, in limba sârbescă. D-lu profesor universitaru din Iași, Tanoviceanu a explicat in românescu conținutul acestei poezii. Apoi unu studentu dela Iași a declamat poezia lui Eminescu *Dela Nistru până la Tisa* secerându frenetice aplause. După concertu a fostu o imponentă retragere cu torțe, care a durat până târziu noptea.

A doua zi se ținu o conferință in sala Apollo, la care au luat parte dd. profesori universitari Urechia și Tanoviceanu și prof. univ. din Belgrad Andonovic. Ca președinte alu conferinței a fostu aclamat studentul sârbu Vucaelic, care declară ședința de deschisă. S'au dat cetire la o mulțime de telegrame, venite din toate părțile locuite de Români și Sârbi. Studenții sârbi din Budapesta salută pe frații lor Sârbi și Români și le dorescu progresu. Asemenea și redacțiunea diarului „Srbska Nezavisnosti“, salută adunarea dicându, că gloria e a studenților. Cetirea telegramelor a fostu primită cu tunete de aplause prin cuvintele: „Dee cerul, ca

sâmnă înfrățirii să cadă și între naționalitățile din Ungaria. Apoi s'a ceditu o telegramă a regentei din Belgrad, din ordinul M. S. regelui Alexandru. Unu grupu de studenți Români și Sârbi au propus o declarațiune, in care se dice că ei voru lupta pentru realizarea adevăratei fericiri, la care voru ajunge numai prin o confederațiune balcanică. Această declarațiune s'a primită cu mare însuflețire. Unu studentu român propune, ca între studenții Români și Sârbi să fiă o frățietate intimă, și pentru aceasta toți studenții universitari Sârbi să fiă declarați de membri ai societății universitarilor români.

A vorbitu apoi distinsul profesor și istoricu V. A. Urechia, constatându că națiunea română și sârbescă au fost totdeuna prietene și amintesc cu pe la începutul vécuii acestuia Ipsylanti Vodă isgonindu pe Turci din Ciadova a datu mâna cu revoluțiunea sârbescă. D lu Urechia incheia între aplause furtunoșe frumoșă sa vorbire, dicându, că cestiunea orientală o va deslega *coolțiunea națiuniloru carpato-balcanice*. Profesorul dela universitatea din Belgrad d. Andonovic mulțamesce pentru onorea ce i-s'a făcutu națiunei sârbe și crede că e o datoriă de onore pentru Sârbi de a primi la anul viitoru, in sârbătorile Pasciloru pe studenții români la Belgrad. Au mai vorbitu apoi profesorul universitaru din Iași d-lu Tanoviceanu, care accentua între altele, că ideia lui Urechia e împărțită de totă lumea din Orientu.

După ședința se făcură ovațiun in partea studenților, profesorilor Andonovic și Urechia in piața Tudor Vladimirescu, unde muzica militară cânta tocmai marsul „Deșteptă-te române“. Apoi se ținu altu doilea banchet la care a luat parte peste 350 de persoane. Iudată după terminarea acestui banchet, in timpul căruia a domnit mare veselie, studenții sârbi au plecat între aclamațiunile mulțimei și pe când muzica întouă imnul sârbu și român, cu vapoarele române „Despina-Domna“ și „Monplaisir“ la Radujevați pe țermul sârbesc, până unde i-au petrecut și studenții români. Aici orașul a primitu pe oșpeții români cu multă căldură, dându-le unu prânț. Noptea târziu s'au întors studenții români pe vapoarele române.

Cei ce au fost de față la această sârbare nu voru uita nici-odată momentele ridicătoare de inimă, când florea junimei a două națiuni cu unu viitoru atât de mare și-a datu mâna pentru ca să lupte împreună pentru înaintarea culturii și pentru națiunilo in Orientu. Moțiunea principiară despre care v'am telegrafat și care a fostu propusă de studentul sârbu V. Razici și de stu-

ceste cântece, cuprinse pe pag. 91—96, sunt de unu interesu specialu atâtu in privința literară câtu și limbistică.

In *Partea III* autorii ne dau esacte informațiuni despre comuna muntă, despre numele de familie și despre Călimădarul muntăului, apoi într'unu modu atrăgător și într'unu stilu corect și adeseori chiar poeticu, ne descriu *datinele* lor și anume cele ce se ținu la *nascere* (botez), *nuntă*, *priveghiu* și *inmormântare*. *Datinele* din sâra de „Sân-Văsiu“, *Prinderea postului Pasciloru*, „Sân-Töderu“, „40 de Sâni“, „Sân-Giorgiulu“, „*qina Călugeriloru*“, „Sânzuenile“, *Cununa grăului*, „Crăciunulu“ și altele sunt totu atâtea mărgăritare din poezia noastră populară. Nu mai puțin interesante sunt și cele înșirate susu, precum și „*Descântecele*“ la „frântură“ (scrititură) etc.

In *Partea IV* autorii au culesu din gura poporului unu număr insemnatu de:

1. Colinde, (20) bucăți, cari abundă in arcaisme și provincialisme;
2. Balade, *Gruia lui Novacu* in 7 variante, culese dela 7 omeni; apoi „*Petru*“, „*Florea*“, „*Socra viclenă*“, și
3. Poveștile, „*Păcală și Tândală*“,

„*Prunculă și Călugerulu*“, „*Petru Cenușariulu*“, „*Ileana Cosânziana*“ cu varianta „*Ileana Costănteană*“, — „*Töderu flămândulu*“, — „*Agheranu vităzulu*“ (pagina 187—237), cari toate merită a fi cetite și studiate.

In *Partea V*. lucrarea se incheie cu o scurtă notiță istorică, referitoare la revoluția lui Horia dela anul 1784 și acțiunea lui Avramu Iancu, in mijlocul evenimentelor dela 1848—49, precum ni-se înfățișă in tradițiunea populară din acele locuri.

Spre a se pută contempla figurele și portul acelor munteni viguroși, autorii n'au cruțat spesele, intercalându in carte 10 ilustrațiun in fotografie.

Recensentulu d-vostre, pentru ca să vă pună in evidentă mai d'aprope meritulu literaru alu acestei cărți, aru fi trebuitu potă, să-lu ridice prin citațiun, der n'a făcutu într'adinsu, creșându că d-vostre, Domnilor colegi, ați ceditu, ér alți bărbați literați români, se voru interesa de acei Moți deveniți legendari, și că prin urmare cărturarii români voru preferi a ceti cartea însăși decâtu a asculta numai unele citate, din cari abia

s'ar pută apreția adevărată valoare a acestei lucrări etnografice.

Deci subsemnatulu, avându in vedere misiunea specială a Academiei noastre, misiune, care a servit chiar de unu motivu puternicu la înființarea ei, înțelegu compunerea unui *Dicționar* alu limbei române, care însă numai atunci va deveni completu, când se voru fi adunatu provincialismele de prin toate ținuturile locuite de Români;

Avându in vedere, că această lucrare, într'o parte foarte considerabilă a ei, și anume in *Partea II*, tratându despre *graiulu Munteniloru* in generalu, și despre *graiulu abruđianu* și alu *moțiloru* in specialu, ne dă unu materialu copiosu lexicograficu precum și gramaticalu;

Avându mai departe in vedere, prețioșele date etnografice cuprinse in *Partea II*.

Și in fine, aprețiându după adevărată sa valoare materialulu literaru adunatu și depus in această lucrare, precum și ostenețele puse de autori, cari, ca fii ai acelor ținuturi încântătoare și mărețe, au adunatu in fața locului toate datele etnografice și limbistice cuprinse in cartea lor, subsemnatulu, care a avut

insuși ocaziunea de a vedé și a cunoșce acele locuri și omeni, putendu constata cu mulțămire, că lucrarea ce s'a prezentat la concursu, este o lucrare conșcincioasă, exactă in datele ce cuprinde și de o insemnată valoare literară, scurtă, intrunindu condițiunile concursului, am judecatu a fi demnă de premiatu, propunú der a se premia cartea „*Români din munții apuseni*“ cu premiulu de 5.000 Ln. (Eliade-Rădulescu.) Rugându-vé, Domnilor Colegi din Comisiunea de 9, a vé uni cu votulu meu.

D-lu V. A. Urechia cere dela Comisiune, ca in casulu unui rezultat eventualu negativu in privința acestei scrieri de mare utilitate, să se recomande plenului Academiei a se da autorilor ei o încurajare de 2,500 lei.

Punându-se apoi la votu premiarea seu nepremierea scrierei menționate, rezultatulu este trei bile albe și cinci negre.

Față cu acestu rezultat negativu, Comisiunea prin unanimitatea voturiloru exprimă dorința, ca Academia să binevoiescă a da autoriloru operei *Moții* unu ajutoru bănescu ca încurajare de 2,500 lei.

dentul român Mehedinți și care s'a luat și la protocol este de următorul cuprins:

„Deslegarea cestiunei naționalității lor din Europa sud-estică e una din cele mai importante și mai grabnice datorii ale timpului nostru. Dela ea atâră în prima linie susținerea păcii europene.

„Cestiunea națională nu cuprinde numai viața de domeniul de stat, ci și înțregă viața socială și culturală a unei națiuni. Pe câtă vreme un popor va fi ținut în starea unui desmoștenit și nu se va bucura de drepturi politice, el nu se poate bucura nici de o dezvoltare culturală. E și imposibilă ori-ce împăcare socială, pe câtă vreme vor exista elemente, care basate pe drepturile de cuceritor medieval, prin măsurile lor estra-ordinare turbură pacea și posibilitatea unei dezvoltări pacifice a naționalităților.

„Studentii sârbi și români, convinși fiind, că izolarea naționalităților din Orient este cauza acestei situațiuni nenorocite, care nu le permite să-și cunoscă interesele lor comune, hotărâți pentru cultura lor națională, propun:

1. Fă care universitate din țările carpato-balcanice să aleagă o comisiune de 5 delegați.

2. Acești reprezentanți ai diferitelor universități să se întrunescă în conferință, pentru a pune basă acțiunii comune și a stabili programul.

O tragedie de Carmen Sylva

representată în teatrul curții din Viena.

Dumineca trecută s'a reprezentat pentru întâia oară în limba germană tragedia „Meister Manole“ („Meșterul Manole“) de Carmen Sylva.

„Correspondance de l'Est“ scrie despre această reprezentațiune următoarele:

Este o femeie, suverană prin sânge și prin poziția ce ocupă și care are grijă de o altă regalitate. Această regină a transmis în versuri frumoase și cu imaginii poetice ceea ce a aflat prin legende și cântecele poporului său. Din acele flori ale Carpaților și ale câmpiilor române, a făcut lucrări de artă, care ducă trecutul și însuși sufletul României pretutindeni, unde adevărata poezie are un focar.

Această regină, care depune corónă de oțel și de aur spre a împodobi perii cu lămâia sau laurul, răsplata semenilor săi, se numește în orele sale de inspirațiune, Carmen Sylva. De mult timp acest nume de musă sau dină, a făcut ocolul Europei literate. Intre

alți mesageri neobosiți, un Ashveres a încântat pe toți aceia, care au audiat convingătoarele sale cuvinte dela Nord la miedă-și.

Astăzi numele poetei suverane răsună din nou în vechia cetate imperială.

În castelul Peleşu, care se ridică ca castelul unei ține morgane în mijlocul unei liniște romantice, Carmen Sylva a ascultat odată mai mult vocile legendare ale vechei Dacii. Simpla și mișcătoare baladă a Meșterului Manole, îmbogățită de imaginațiunea pasionată a Carmen Sylvei, s'a transformat într-o mișcătoare tragedie, pe care a aclamat-o Viena.

Meșterul Manole, a cărui amintire este consacrată de poezia populară, era dibaci și renumit în arta zidăriei. El clădi Curtea de Argeșu, unul din cele mai celebre monumente religioase din România. Se povestese, că a zidit acea mănăstire în 9 ani, dela 1511—1520, sub domnia lui Neagoe Vodă. Și legenda amintea la rândul ei împrejurările rari și grôznice în care se termina clădirea și muri arhitectului.

Deși prințul, pe care legenda îl numește „Negru-Vodă“ chemă într-o zi pe meșterul Manole și 9 tovarăși ai lui. Ei căutară un loc pentru mănăstirea, pe care principele voia să o ridice. Conduși de un preot sosisă într-un loc sălbatic de pe valea Argeșului. Locul păru potrivit lui Negru-Vodă pentru un locaș de retragere și de rugăciuni. Porunci lui Manole și tovarășilor săi să zidescă o mănăstire, care se fă fără sémănt în lume. Dacă vor isbuti îi va face bogăți și onorați; de nu, îi va îngropa de vii în temelile mănăstirii.

Cei dece zidari lucrară fără preget. Dér zidul abia se ridică și pe dată se și surpa.

Ridicându-l din nou este éráșt răsturnat de o putere misterioasă, și mereu noptea cădea, ceea ce se lucra ziua. Manole și tovarășii săi erau desperați; Voivodul îi amenința; meșterul și tovarășii săi nu mai sciau ce face. Într-o dimineață Manole povestese un vis, pe care l'a avut, a audiat noptea o voce din cer care îi dicea: „Tote silințele tale sunt zadarnice, dacă nu te vei lega prin jurământ să îngropi de vii în zid, pe cea dintău femeie, care va veni să-ți aducă de mâncare.“

Manole făgăduese. Dimineața Manole se urcă pe schele și privea în depărtare. Vede pe nevasta lui sosind cu mâncare. Spăimântat se rogă cerului să dea o ploie, care se împiede pe nevasta sa să vie.

Ploie cade, dér ea nu se opresce în

cale. El rogă atunci să dea o furtună care să desrădecineze copacii, dér femeia tot nu se opresce și aduce mâncarea. Manole o strânge în brațe și prefăcându-se că glumesce începe a zidi împrejurul ei. Când vede că zidul se urcă ea se speră și strigă: „Manole, meștere Manole, zidul greu mă strânge.“ El cu inima zdrobită, se grăbesce, fără a răspunde. Zidul ajunge la cap; ea se vaietă, se aude un gemet și a victima puterii misterioase și a grôzniului jurământ, dispăre îngropată de veci.

Negru-Vodă audind, că mănăstirea s'a sfîrșit vine la Argeșu. Făgăduise lui Manole bogății, dér face a se ridica schelele și lasă pe cei 10 meșteri desupra bisericii și plécă. Ei adună ce găsescă desupra, construiesc cutii de lemn și intrând în ele se aruncă jos, unde sunt prefăcuți în pietri. Manole, când era să sară aude o voce în zidărie o voce gemând, care-l chiamă plângend. Îngălbinesce, ochii i-se întunecă și cade jos.

În locul unde a cădută isvorea o fântână cu apă sărată, ca lacrimile sale.

Spre a face din această legendă o poemă dramatică, Carmen Sylva a făcut pe Manole să lupte cu o pasiune. Meșterul Manole nu este numai victima unei puteri misterioase, care amintea fatalitatea antică; este condus și de se timente umane, de gelosie, sfîelă, onore, care sunt escitate cu o artă diabolică de unul din tovarășii săi gelos de densusul, după cum Jago este de Othello.

Luptele car se încing în jurul lui și în inima sa sunt descrise cu o siguranță psihologică și expresiuni patetice care fac ca opera să fie umană și plină de viață, dela început până la sfîrșit. Nimic nu este mai mișcător și de un mare efect scenic ca scena în care Manole îngropă în zidărie pe femeia sa, fără a asculta sfășietorele plângeri ale mamei care chiamă pe copil sa.

Manole care a îndeplinit jurământul său temerară, își ispășește pecatul nu aruncându-se jos, ci într-un mod mai firesc și mai consolător, el înnebunesc și este iertat. Prințesa îl învlesce, ca să dică astfel, într-un giulgiu de milă și caritate, țesut de Carmen Sylva, în aur și mătăsa, prin cele mai frumoase imagini, florile cele mai strălucitoare ale imaginațiunei sale poetice.

Printr-o inspirațiune a inimii, în adevăr regală, Carmen Sylva a voit ca această dramă legendară și a cărei principal personaj e un artist, să fie reprezentată pentru prima oară în bene-

ficiul unei fundațiuni artistice. Artiștii teatrelor imperiale, lumea artistică din Viena a fost foarte mișcată de această delicată atențiune. Reprezentațiunea de Duminecă în résumat a fost mai mult o manifestațiune literară decât o reprezentațiune de gală. Interpreții Meșterului Manole, elita Burgtheatruului, dôna Hohenfels, domni Sonenthal, Gabillon, Lewinski, în cap cu incomparabila Wolter, s'au întrecut.

Atrași prin subiectul dramei, răpiți de momentul liric, ei au ajuns la culmea artei lor. Publicul care umplea sala operei era demn de acea operă pe care a primit-o în aplauze unanime. În loja imperială era M. S. Imperatul, Altețele lor Archiducesa Maria Teresa și Archiducele Ludovic Victor. În loje și în staluri corpul diplomatic și numele cele mai remarcabile din Austria precum și mulți români care au venit anume să aducă un omagiu bine meritat aceleia care a contribuit atât de mult la renumele poetic al țerei lor. E inutil a mai enumera toate numele marcante ale asistenților, căci la această reprezentațiune a fost totă Viena care aparține aristocrației, artei și literaturii.

Cununiă. D-lă Aurel A. Suciu, profesor la gimnaziul real din Turnu-Măgurele, și d-ra Emilia Alutană-Socolu din Reghinul săsesc se vor cununa Duminecă, 5 (17) Mai c. în biserica română gr. c. din Reghinul săsesc.

Literatură.

A apărut:

Istoria unui dumatică de pâne sau viața omului și a animalelor, studiată spre folosul omului. Prelucrare românească de Eniu D. Băltănu. București. Tipografia și librăria școlilor. 96 Strada Lipscani 96. Formată, 8° 294 pagini. Prețul 2.50 lei.

„Istoria unui dumatică de pâne“ e scrisă în formă de scrisori către o fetiță. În scrisorile acestea, datorite penei lui I. Macé, se oglindesc viața omului și a vitelor într-un mod foarte folositor pentru educațiune. Cartea cuprinde 29 de scrisori cu subiecte din cele mai alese. Ca specimen reproducem aici din cartea d-lui E. D. Băltănu scrisoarea a doua, despre „mână“.

D-lă chirurg Sigismund de Csartorizsky a primit dela D. Dr. Iosef Fabricius, fisicul orașului, un atestat de recunoscere, în care laudă pe d. Csartorizsky, pentru metoda și dibăcia, cu care pe cale mecanică scie să depărteze bătăturile, numai cu o placă de fildeș, fără a tăia sau a arde.

În raportul său general asupra lucrărilor comisiunei premiilor și asupra lucrărilor prezentate la concurs, D-lă V. I. Urechia arată d-lor membri ai Academiei, că comisiunea prin 5 bile negre, contra 4 bile albe, n'a admis propunerea d-lui Al. Romanu, totuși cu vot unanim este de părere, că din alte fonduri să se dea autorilor, Teofilu Frăncu și G. Candrea un ajutor bănesc de 2500 lei.

În ședința plenară din 30 Martie 1889, D-lă V. A. Urechia propune, ca să se acorde o încurajare de 2500 lei scrierii D-lor Teofilu Frăncu și G. Candrea „Români din Munții - Apuseni (Moșii).“

D-lă Președinte M. Cogălniceanu crede, că s'ar conveni cu drept o asemenea încurajare și d-lui T. Codrescu pentru colecțiunile sale de documente „Uricariul“.

Amendouă propunerile se recomandă comisiunei financiare.

D-lă Gr. Ștefănescu, în Ședința de 3 Aprilie 1889, cetesce în numele comisiunei financiare următorul raport: „Comisiunea D-văstră bugetară, presintându-vă proiectul de buget al

veniturilor și cheltuielilor pe anul 1889—90 ce i s'a înaitat de onor. Delegațiune se crede datore a vă pune în vedere că, nu cu puțină dificultăți a ajuns să potă echilibra bugetul nostru pe acest exercițiu, și pentru acesta ea a fost nevoită, cu părerea de rău v'o mărturisim, să amâne unele cheltuieli prevădute pentru anul acesta și anume acelea din publicațiuni, care fiind încă cu totul gata de imprimat, mai potă aștepta până la anul viitor precum și să micșoreze pe unele.

„Totu aceste dificultăți au pus în imposibilitate pe comisiunea d-văstră să potă prevedea ceva pentru încurajarea ce d-văstră ați dorit să se acorde d-lor Frăncu și Candrea precum și d-lui Teodoru Codrescu, nicl pentru călătoria în Istria.

„Singurul adaos ce a fost nevoită să facă a fost acela de lei 2.458 bani 75 din cari lei 1.998 bani 75, pentru tipărirea „Nunței la Români“ d-lui Burada premiată de Academiă în anul trecut.

În câtă pentru mine, îndată ce am vedut în „Anale“ recomandațiunea Academiei către comisiunea financiară a Academiei, o

consideram ca o recomandațiune mîrtă și nu mi-aș fi permis a o aduce în publicitate decât în sesiunea anului curent ea n'ar fi fost revădită din inițiativa și bună-voința D-lui Al. Romanu pentru care exprim cea mai perfectă a mea stimă.

Din firea mea n'am fost nici reclamator, nici declamator în cauza mea proprie, dér anumite împrejurări m'au silit de astădată să ies din reserva, care mi-am impus-o, și aceste împrejurări nu e timpul și locul a le arăta acum.

Constată numai, după câtă am putut afla, că D-lă Al. Romanu a întâmpinat mari dificultăți pentru motive de desechilibrare bugetară și în special pentru motivul, că cuvântul din procesul verbal dela 30 Martie 1889: recomanda nu echivalază cu cuvântul: decide.

Juridic vorbind, și eu admit existența marel deosebiri între cuvintele: a recomanda și a decide ca un vot platonice sau mai

românesce disu: ce dai cu o mână, și cu cealaltă; însă nu-i mai puțin adevărat, că dacă s'ar ține sémă de forma și fondul absolut juridic la redactarea proceselor verbale academice, atunci cum ar rămâne vorba D-lui Diamandi Manole, cu substantivele și ablativale, aprobate de Academiă în procesul verbal dela 3 Aprilie 1889 relativ la bugetul în care se dice: „Singurul adaos ce a fost nevoită să facă a fost acela de lei 2458 bani 75, din cari lei 1998 bani 75 pentru tipărirea „Nunței la Români“ d-lui Burada (sic) premiată (sic) de Academiă în anul trecut!!!“

Terminându, declar că mie acum mi-e indiferentă încurajarea sau descurajarea. Sunt liniștit fiind convins, că mi-am făcut datorie ce o aveam de implinită față cu poporul din regiunea mea natală, și de aceea voi trăi și de aci înainte cum am trăit și până acum fără pretenșiuni și aspirațiuni la nume și renume.

Teofilu Frăncu.

Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Viena, 9 Maiu. (Camera deputaților.) Președintelui Smolka i-s'a adresat o propunere de urgență, în urma căreia presiunile e însărcinată să mulțămescă împăratului pentru discursul tronului. Prin această, răspunsul la discursul tronului e privit ca terminat. Toți șefii de partid au declarat în numele partidelor lor că sunt de acord cu propunerea această. C'unu întreit strigăt de „Să trăiescă împăratul“ s'a închis ședința. Greva lucrătorilor tipograf a rămas în acel studiu.

Amsterdam, 9 Maiu. Regina Emma a primit o scrisoare dela împăratul Germaniei, în care acesta îi anunță, că o va visita în decursul unei luni lui Iulie.

Belgrad, 9 Maiu. Ministrul-președinte, în urma hotărârii consiliului de ministri, a adresat o scrisoare reginei, împărțându-i rezoluțiunea Scupștinei, și rugându tot-deodată pe regina ca să-i facă cunoscut, ce intențiunile are.

ECONOMIA.**Gunoirea grădinilor.**

Cel mai potrivit mijloc pentru nutrirea orî căror plante, der mai ales pentru nutrirea plantelor de grădină este zama de gunoi sau gunoi môle, care lucră mai răpede și îngrășă mai bine decât orî ce soiu de gunoi virtos. Cu ajutorul acestui soiu de gunoi virtos. Cu ajutorul acestui soiu de gunoi, grădinarul poate face, ca plantele sale să crească și să se desvölte până la cel mai înalt grad posibil.

Cel mai bun gunoi môle este gunoiul apăsos din grajd și zama de gunoi. Dacă folosim gunoi de porumb, de galițe etc, care încă este foarte potrivit, e bine în acest cas, ca gunoiul acesta să se așeze mai întâi într'un vas mare, îl muiăm cu apă în care s'au spălat rufe, sau cu zamă de săpun și-l lăsam să stea astfel 15—20 de zile, pentru ca dospind bine să piără toate substanțele virtuose din gunoi; se varsă apoi érašă apă peste el și apoi îl folosim pentru gunoie.

La gunoie legumelor, mai întâi trebuie să mărșim pământul bine și apoi îl stopim cu zamă de gunoi sau cu gunoiul môle preparat în modul

arătat aci. Trupinele fragede ale pomilor tineri le gunoim astfel, că săpăm în jurul lor un păruș, în care punem gunoiul; la pomii mai mari însă, cari produc fructe, săpăm în jurul trupinei un șanțuleț cevași mai afund ca de o palmă și mai larg ca de un lat de mână, în care se varsă apoi una până la cinci canne de gunoi môle, după cum adecă este de mare pomul. Unde nu se pot face șanțuri în jurul pomilor, se fac într'o anumită depărtare niște gropi, cari se umplu apoi cu gunoi môle. De sine se înțelege, că atât gropile aceste, cât și șanțurile despre cari am vorbit, trebuie să se astupe érašă cu pământ îndată ce zama de gunoi s'a supt în pământ. E bine, dacă după ce s'au gunoit plantele cu zamă de gunoi, se stropesc și cu puțină apă curată, pentru ca să se spele gunoiul, ce poate s'ar fi oprit pe frunzele lor, și pentru ca udându-se astfel mai bine pământul, să potă străbate zama de gunoi până la cele mai afunde rădăcină ale plantelor.

Gunoiul acesta môle se poate întrebuința din cele dintâi zile ale primăverii până toamna târziu; în același an se poate gunoi cu el și de două, ori de mai multe ori, după cum ceru împrejurările și firea locului.

CHARACTERUL.*)**Insușirile caracterului.****I. Curagiul.**

Despre Faraday dice Tyndall, că în momente calde sciea să ia o hotărâre, ér în cele reci sciea să o ducă în împlinire. Statornicia, dacă este bine condusă, crește de regulă numai cu timpul și în cele din urmă ea face că chiar și cel mai neînsemnat, care o exercită, să-și afle răspunsul. A te rădima pe alții este foarte nesigur. Michel Angelo dise, când a murit unul dintre protectorii săi de frunte: Incep să vedă, că promisiunile altora în cele mai multe casuri sunt deșerte; cel mai bun și mai sigur lucru este a avé încredere în propriile puteri, a căuta să te faci ceva cum se cade.

Deși curagiul, mai ales acela al războinicului, poate ușor degenera în temeritate sau în des-

* După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 91 ală „Gaz. Trans.“

prețuirea vieții proprii și străine — ceea ce dovedesce obiceiul duelului — totuși au adevăratul curagiu se potă uni și unu sêmțu mai înalt și delicat; acestu sêmțu îl aflăm chiar la toți eroii mari. Sir Charles Napier s'a lăsat de sport, pentru-că nu voia să vatem ființe, cari nu se potă apăra; despre fratele său Wilhelm, marele istoric și erou, se istorisesc următoarea mișcătoare trăsătură de caracter: Mergându într'o di la preumblare pe câmp, elu a întâlnit o mică fetiță, ca de cinci ani, care plângea amar pentru-că îi căduse oia din mână, și se spărsese. Ea spuse lui Napier, că în oia a adus tatălui ei mâncare la câmp și se plânse, că va mânca bătaie acasă, din pricină că a spart-o. Deodată o rață de speranță însenină fața fetiței și ea întrebă: „Dér pôte d-ta poți cârpi oia, nu-i așa?“

Marele istoric și erou, durere n'a fost în stare a face această și din întemplant n'avea nici bani la el. Dér promise mititei, că o va aștepta în ziua următoare pe același timp și loc, ér ea să spună deocamdată mamei sale, că densus voiesce să-i dea bani ca să-și cumpere o nouă oia. Fetița își continuă apoi drumul mângăiată, ér Napier se întorse acasă. Aici află elu o scrisoare, care-lu chiama la Bath, unde cineva voia să vorbească urgent cu densus. Dér deși dorea foarte mult să vedă pe respectivul, totuși refuză de a merge, căci altfel trebuia să părăsescă pe mica lui protegiată. „Acăsta“, dise elu „n'am voit-o; fetița prea avea multă încredere în mine“.

Curagiul este așader una din cele mai importante recerinte nu numai pentru cultivarea caracterului, ci și pentru o viață fericită. De altă parte lipsa de curagiu sau chiar lașitatea este o mare nefericire. Un bărbat înțelept obiceiul a dice, că înainte de toate și-a învățat pe copii săi să nu se temă de nimic așa de mult ca de frică. Și obiceiul de a nu se teme pôte fără îndoielă să fiă totu așa de bine exercitat și cultivat ca orî-ce altul, ca atențiunea, diligența și voia bună.

Frica în mare parte isvorește din fantasia, care ne înfățișează totu felul de grozăvenii, ce ne potă ajunge, însă în realitate pôte nu ne ajungă niciodată. Mulți,

cari față cu pericolul au curagiul de alu învinge, sunt surprinși și incapabili de a se mai lupta prin niște pericole, ce se află numai în fantasia lor. Dacă omul nu-și scie înfrâna aspru fantasia, elu întâlnește relele deja la jumătatea drumului și-și impune de bună voia suferințe și sarcini.

De obicei se crede a fi unu lucru de prisos, ca sexul femeiesc să fiă crescut curagios, și totuși și femeilor le este mult mai de lipsă curagiul decât limba ceea sau ceea, musica și astronomia. Față cu Richard Steele care dice, „că femeia printr'o temere blândă și supunere câștigă în farmecul ei“, suntem de părere, că femeia fiind crescută așa ca să fiă curagiosă și decisă, ea va deveni mai folositoare, mai de sine stătătoare și fericită.

Trebuie să aibă ochi deosebiți ca să găsească în timiditate ceva atrăgător și amabil; din contră orî-ce slăbiciune, a spiritului orî a corpului, e urită și respingătoare. Curagiul însă este atingător și demn de stimă, și pôte să se împreune cu cea mai mare gingășă a simțimentelor. Artistul Ary Scheffer, scris odată cătră fiica sa: Iubită copilă, fi cu curagiu și cu blândă, aceste sunt cele mai frumoase însușiri ale femeii. Fiă-care trebuie să aștepte a fi cercat de sorțe; numai unu singur mod bun este de a întâmpina ursita, aducă ea noroc orî nenoroc: adecă să sci să suport și norocul și nenorocul cu demnitate. Nu este iertat să ne perdem capul, dacă nu vom că să ne mergă și mai rău nou și la ai noștri. A lupta necontenit și totu cu puteri nouă, această este moștenirea vieții.

(Va urma.)

Despre „mână.“*)

Scrisoarea a doua a d-lui Macé cătră o fetiță.

Stumpa mea copilă!

La piciorul muniilor, de unde-ți scriu, când vrem să arătam unu străin țera noastră, îl punem mai întâi să se suie sus pe munte, de unde elu cuprinde cu o aruncătură de ochiu pădurile și satele sêmenate în câmpia, până la linia albastră a rîului, care șerpuesce colo departe la orizont. Atunci îi e foarte lesne să-și dea sêmă despre situația ținutului nostru.

Din istoria unui duminică de pâne sau viața internă a omului, în românește de *Ștefan D. Balteanu.*

Poesii popularede pe valea Pogănicului (Banat) culese de *Corneliu Ghilăzană*, dascăl român gr. or.

Astăzi noru, la noapte noru
Eu petrecu lumea cu doru.
Astăzi noru, la noapte stele
Eu petrecu lumea cu jele.

Ăsta i dorul, ardă-lu focul,
Ăsta mi-a mâncat norocul
Când fusei ficior de-unu an
Furau calul din păvanu;
Când fusei de doisprezece
Inveta-i rîul a trece.

Trandafir chitat ca norul
Tu mă mănă bade cu dorul,
Dorul ăsta-i mare căne
Peste multe deluri vine
Și se bagă'n sină la mine,
Și mă întrebă de mărgele
Cine-a dat banii pe ele?
Și mă întrebă de cercei,
Cine-a dat banii pe ei?
— Celu ou ochii frumusei.

Apă Dunăre vioră
Cum te-ași face io cernă,
Să mă duc la mândra'n țără

Să-mi dea bani de cheltnială
Și unu cal de călărită,
Să mă duca la bălăie;
Bătălia Turcilor
Și mörtea voinicilor.

Așa joca 'n satu la noi
Cu fetițe dela voi:
Satu-i mare, fete n'are,
C'oră murit de gălbănare.
Numai un'a mai rămasă
Și cu aceea mi tragă necază.

Astăzi Lună și mâne-i Marți
Plângeți ochi și lăcrimați
Cu cine vă cununați!
Cu cununa gardului,
Cu pușca împăratului.
Impărate Iancule!
Unde-ți mână cătanele!
— Dar în foc s'aracele.
— Impărate Iancule!
Unde-ți mână cătanele?
— Unde nu-i pită, nici grâu,
Numai sânge până'n brâu.

Audți-am audți,
Că mândra mi-s'a toomită;
Nu soiu toomită-s'a în sat

Că mie vorbă nu mi-a dat;
Și eu mă voiu însura
Mândrii vorbă nu i-oiu da.

Audți-am d'amuđit!
Că se face möră'n vântu
D'asupra de răsărită
Macin' aur și argintă
Și neveste gura-și vëndu.
Fetele nu'nchepă la rëndu.
La fetițe gura dulce.
La ele naiba se duce,
La neveste-i gură amară
La fetițe ca de pară.

Asta-i luna lui brumară,
Pusei șeua la doi cai
Și plecau cu ei la rai;
Raiul a fost incuiat
Cu lăcat de spinu uscat,
Băgai mâna, îl descuiam
Dér în rai nu poți să stai
De glasul dascălilor,
De cetitul popilor,
De mirosul florilor.

Așa-mi cântă Cinghița
Dela deal de Remetea,
Așa cânta ea de-a jele

De-a jeliu la doi voinici,
Că s'a însurat prea mic;
Lună și Marți s'or ospătat
Miercuri carte li-a picat,
Carte dela Becheret
Să mergă la Regimentu.

Au, au, au piciorul meu
Rău mă dore din nodeu;
Când îi sore, rău mă dore,
Când îi noru mi-mai ușor.

HRIȘCA.

După Andersen.

Dacă cineva după o furtună, trece pe lângă un câmp cu hrișcă, vede adese-ori, că e negru, ca și părălit. Etocmai așa, ca și când ar fi trecut peste acel câmp o flacăra și țeranul dice atunci: „Asta i-a făcut'o hrișcei trăsnetul!“ Dér pentru ce i-a făcut'o?

Vă voiu povesti ce mi-a spus mie vrabia, și vrabia a audit-o dela o salciă bătrână, care sta și stă încă lângă un câmp de hrișcă. E o salciă venerabilă și înaltă, der nodurosă și bătrână, crepată în mijloc, și din scorbura ei orescă erbă și mure. Pomul e plecat înainte,

Acum, în urmă, când ai fost la mine, te-am dus sus pe munte, când a trebuit să nădușesci câțva, pentru ca să te sui cu mine; a trebuit să-ți deschizi ochii în patru pentru ca să vezi până în capăt drumul ce aveam de făcut împreună. Acum să ne coborim și să vedem țera în toate amăruntale ei; o să vezi că asta are să meargă lesne ca pe roțile.

Dér aide să începem de la capăt.

Pentru ca duminicatul să ajungă la gură, trebuie să fiă dus cu mâna; de aceea să vorbim mai întâi de mână.

Scii cum este făcută mâna, de aceea nu ți-o mai descriu. Dér ceea ce poți nu scii, este cuvântul, pentru care mâna ta este un instrument mai lesnicios și deci mai perfect decât laba pisicii, care de asemenea face parte din mașina ei de mâncare, pentru că-i servă să prindă șoreci.

Printre cele cinci degete ale mâinii tale, este unul scurt și gros, numit cel mare. Privește-l cu respect; căci celor două oscioare din care el este format, omul datorează o parte din superioritatea sa fizică asupra celorlalte viețuitoare. Este unul din servitorii cei mai credincioși ai omului; este unul din darurile cele mai prețioase ce i-a făcut Dumnezeu. Fără degetul cel mare, trei sferturi și mai bine din industriile, meșteșugurile oamenilor ar fi puse necunoscute și întâia dintre toate, industria care constă nu numai a duce la gură ceea ce se află pe masa de mâncare, ci de a agonisi ceea ce s'află pe masă, lucru foarte însemnat, ceea industrie ar fi întâmpinată greutăți de care nici n'ai idei.

Luat'ai aminte, că, dacă vrei să ai un lucru, de exemplu, o bucată de pâine, că întâi pui degetul cel mare și că el e totdeauna sigur d'o parte, pe când de cealaltă parte sunt toate celelalte patru degete? Dacă un om pierde degetul cel mare, nu mai poate apuca nimic cu mâna. Și ca să te încredințezi despre însemnătatea acestui deget, încercă să duci lingura la gură fără ajutorul lui și vei vedea cât timp va trebui spre a mânca o biată porție de supă. Acest deget este așezat așa, că se poate pune în fața celorlalte, înșirate unul după altul, și totuși împreună, cum vrem, ceea ce ne permite să ținem bine, ca c'unu clește, toate lucrurile mici și mari. Mâna noastră datorează perfecțiunea ei acestei minunate așezări a degetelor, de care nu se bucură celelalte viețuitoare, afară de maimuța, vecinul nostru cel mai apropiat. Și pentru că veni vorba despre aceasta, îți voi spune chiar că tocmai asta este deosebirea unei mâni de o

labă sau de un picior. Piciorul nostru care are altceva de făcut decât să culgă mere sau să țină o furculiță, are și el totuși cinci degete; dér cel mai mare nu poate veni în fața celorlalte, de aceea piciorul nu este o mână. Maimuța are la toate cele patru membre ale ei, câte un deget întocmai ca degetul cel mare dela mâna omului; de aceea ea are mâni la vârful picioarelor ca și la vârful brațelor. Fii sigur însă că cu toate acestea, nu e mai înaintată decât omul, ba încă din contră. Altă dată îți voi explica eu asta.

Vezi dér, spre a ne întorce la ce-tiune, că era neapărat trebuincios ca înainte de a ajunge la gură, să ne ocupăm de mână, care este îngrijitorul gurii. Înainte de a face focul pe vatră pentru gătitul bucatelor, trebuie să facem rost de carnea și legumele, de făina și malaiul ce trebuie să punem la foc. Ce am face ore noi fără aceste lucruri? Dacă ne-am gândi totdeauna la toate, n'am sparge niciodată o nucă fără a mulțami lui Dumnezeu, care ne-a dat degetul cel mare dela mână, cu ajutorul căruia o putem curăți.

Și totuși am vorbit în deșert, căci nu sunt încă pe deplin sigur că am isbutit să-ți arăt bine totă nevoia ce avem de mână ca să mâncăm, și de unde îi vine această onoare de a figura în fruntea acestei istorii a mâncării.

Ți s'ar pără însă că, dacă, din nenorocire, ți-ai pierde dintr'odată mâna, pentru asta nu te-ai lăsa să mori de foame.

Dacă ai judeca astfel, acesta ar dovedi că nu ții seamă de faptul, că, dela un cap de lume la celălalt ne-nunțate mâni lucrăză neîncoțată ca să-ți dea de mâncare.

Fără să mergem mai departe, eț un exemplu prospăt. Scii câte mâni au lucrat, pentru ca să-ți poți lua cafea adă diminată! Scii câte mâni s'au pus în mișcare în jurul acestei cești de cafea, care nu e decât o arvună din ceea ce vei mânca în cursul zilei, socotind toate mâna dela Arabul, care a cules cafea, până la persoana care a măcinat-o, fără să mai vorbim de mâna corabierilor care au adus-o în țera noastră! Dela mâna plugarului care a sămănat grăul și a morarului, care a făcut făina până la mâna pâinarului, care a făcut jimbă! Și dela mâna femeii, care a muls laptele până la mâna aceleia care l'a fierț! Dér mâna fabricantului de zahăr, fără să mai vorbesc de atâtea mâni care i-au pregătit materialul! Și câte altele încă!

Ce ar fi dacă m'ași pune să număr toate mâna câte au trebuit spre a avé:

Fabrica de zahăr,
Staulul lăptarului,
Cuptorul pâinarului,
Mora de măcinat,
Plugul de arătură,
Și corabia pentru transportare?!

Dér ore nu uităm nimic? Ba da, și încă cea mai însemnată din toate mâna, mâna supremă, care adună pentru toate rólele muncii tuturor celorlalte mâni, scumpa mâna a mamei tale, aceea mâna totdeauna harnică și veghiătoare, care adeseori ține locul mâni tale, când a ta este nepricepută sau leneșă!

Pricepi acuma cum ai puté, fără ca stomacul să sufere, să te scuteci de cele două mânușe ale tale, care nu scii face mai nimic, deși și ele au câte un deget mare? Cu o asemenea oștire de mâni, care se mișcă în toate sensurile spre a ți aproviziona gurița, nu este de glumă.

Dér, taie pisicuții tale etichetele de dinainte. Ah! ce vorbă ți-ai? Inchipuiesc-ți că nu le mai are și apoi numără șorecii ce poți prinde ea într'o și fără acele labe. Poți începe că ea însăși nu și va mai puté agonisi hrana trebuinciosă. În aceasta vezi istoria ceșculiții tale de cafea: altceva trebuie să i agonisescă hrana.

Gura este pörta cea mare de intrare a mâncării și la oricând poartă bine îngrijită se află un portar. Ce face ore un portar bun? — Întrăbă persoanele care se înfățișă: cine sunt, ce voiesc, și când le bănuiesc că nu sunt cum se cade, ne le lasă să intre. Deci, spre a cunoșce lucrurile bune de mâncare, ne trebuia un astfel de portar, așezat în gură și mulțamit Domnului, l'avem! Il cunosc?

Te vezi de aci, cum te miri. Necunoscătoare ce ești să nu-ți cunosc amicul cel mai bun! Spre pedepsă, nu ți-l voi spune astăzi. Gândescete bine până la altă ocaziune.

Pentru că-mi mai rămâne puțin loc aci, să vedem ce morală, adevărată învățatură, putem trage din această povestire.

Mai întâi, din această istorie înveți, dacă n'ai scii-o încă, că ai datorii mari către oameni, mari către toți și cele mai mari tocmai către acei oameni de care ți-ai veni pörta să riți. Așa, de pildă, țeranul ăla, de care ai fi gata să-ți bați joc, din cauza opincilor și cămășii lui groșe, tocmai densul cu mâna lui aspre a făcut să ai lucrurile cele bune ce mănânci. Lucrătorul asta cu mânicile sumese, de a căruia mână neagră și murdară te-ai scii să te atingi, și-a murdărit și negrită mâna făcându-ți lucruri de care ai trebuință. Tu ești datore, fetică, să respecti pe toți acești muncitori

pentru că ei lucrăză toți pentru tine. Să nu te consideri grozavă față cu ei, tu care nu ești încă bună de nimic o trebă, care ai nevoie de toți, fără ca cineva să aibă trebuință de tine. Dér eu nu te învinovățesc pentru asta. Nu ți-a venit încă rândul să lucrezi pentru alții și totă lumea a început ca tine. Însă cu asta voi să-ți spuie, că ești datore să te pregătești a fi odată folositore altora, spre a te plăti de datorii ce faci acum la totă lumea.

De câte ori îți privești mânușita gândește-te că ai să-ți faci o educațiune, să plătești o datorie de onoare și că trebuie să te silești a o face foarte folositoare, pentru ca nimeni să nu-ți mai pörta dice că nu ești bună la nimic.

Și altă doilea, scumpă copilă, gândește-te de asemenea, că va veni o și când sfintele mâni, care îngrijesc acuma de copilăria ta, când aceste mâni, care astăzi sunt ale tale, se vor slăbi și cu vârsta vor ajunge neputincioase. Atunci vei fi puternică și îngrijirea ce primesc acum, va trebui să o înapoezi, să o înapoezi cum ai primit-o, adevărat cu mâna.

Și încă una fetița mea, gura nu prețuiesc nimica fără mână; căci gura dice iubire, dér singură mâna probăză aceasta.

MULTE ȘI DE TOATE.

Mörtea unei imblanzitoare de lei.

Casurile, că imblanzitorii de animale au fost atacați de fiarele sălbatice și răniți, se înmulțesc pe și ce merge. Sörtea cea mai tragică a avut-o Rosita Gondolfo în Grenoble. Cu ocaziunea tögului din acest oraș, menageria tatălui ei era binecercetată, fiindcă animalele erau foarte frumoșe și Gondolfo și cu fiul său se arătau ca buni și neînspăimântați imblanzitori de animale. Într'o și bolnăvindu-se ténorul Gondolfo, sora acestuia Rosita i luă locul și se înfățișă înaintea publicului, care o primi cu aplauze frenetice. Rosita se băgă în colivia leului, care mai întâi ascultă de ea, dér apoi se repezi asupra Rositei și și infipse colții în grumății ei. Publicul îngrozit încep să strige și ténorul Gondolfo, care auzi larma, sări din pat, luă un baston de plumb, și scapă pe soru-sa din ghiarele leului. Durere însă, era prea târziu. Rosita fudusă în odaia ei și în câteva minute și dete sufletul.

Cutremurile din Asia și credința deșertă.

O corespondență primită de „Temps” din Constantinopol cu data de 15 Aprilie, povestesc: Mai multe regiuni ale Turciei asiatice au fost încercate greu de cutremure de pământ. Au fost numeroșe victime și pierderile materiale sunt considerabile. Mai ales în America flagelul a bătuit cu mai multă intensitate. Pe drumul dela Erzerum la Van s'a deschis o crepătură lungă de 20 metri și largă de 2, din care ese un lichid sulfuros de colöre negriă. Muntele Nemrod de lângă Biltis se dice că s'a prefăcut într'un vulcan; un fum gros ese din vârful lui de mai multe zile. — Locuitorii au un chip particular d'a înțelege și a-si explica aceste fenomene. Unii pretind că diavolii prăbușiți în centrul pământului, facu sförțuri violente ca să iasă la lumină și că mișcările lor pricinuesc cutremurele. Alții își inchipuesc că pământul e ținut în corne de un bou uriaș, care din când în când, când se ostenește, îl schimbă de pe un corn pe altul. Această credință e foarte răspândită, atât între creștini, cât și între Evrei și Turci.

Sciri comerciale.

B.-Pesta. 2 Maiu. Negotul de produse n'a avut vioiciune nici în săptămăna espirată. Tögul de manufacturi încă a fost restrins. Numărul, de a-

crengile atárnă la pământ, ca și când ar fi o oimă lungă și verde.

Pe toate câmpurile jură-impjură creșcea grân, seacă, orz și ovės. Ah minunatul ovės! Când e copt se pare că ar fi pe o ramură multime de canari mici și galbeni. Grăul făgăduia un seceriș bogat, și cu cât era mai greu, cu atăta mai tare se pleca în umilință evlavioasă.

Dér lângă acesta era și un câmp de hrișcă, care sta în fața béranei salcie; hrișcei nici prin gând nu-i trecea să se plece ca grăul, ci ținea capul în sus și sta mândră și țépănă.

„Sunt totu atăt de bogată, ca și spicul”, dice ea, „și pe lângă aceasta sunt cu mult mai frumoșă. Florile mele sunt așa de frumoșe și sămăna cu florile de măr. E o plăcere să te uiți la mine și la ai mei. Cunosc tu pe cineva, care să fiă mai frumos ca noi, bérână salcie?”

Și salcia dădu din cap, ca și când ar fi voit să dică: „Firesce că cunosc!” Dér hrișca se umplu de îngâmfare și dice:

„Ce pom prost! e atăt de bérână încât îi creșce erbă pe trup!”

De-odată se ivi o furtună îngrozitoare, toate florile de pe câmpu își strinseră foile lor, și își pleca gingașele lor capete, pe când furtuna trecea pe desupra lor. Numai hrișca sta mândră și îngâmfată.

„Plcă-ți capul ca noi!” diseră florile celorlalte.

„N'am lipsă!” răspuse hrișca.

„Plcă-ți capul ca noi!” strigă grăul. „Acum vine sburându ingerul furtunei! Ar aripi, care ajung dela cer până la pământ. Te va sdrobi, mai înainte de ce i-ai cere iertare!”

„Nu mă voi pleca!” dice hrișca.

„Inchideți florile și plăcă-ți foile!” o dojeni și bérâna salcie. Nu te uita la fulger, când străbate prin nor! Chiar și oamenilor nu le e iertată aceasta, căci prin fulger, poți să privești până la Dumnezeu în cer; dér priveșcea aceasta pörte orbi chiar și pe oameni. Ce s'ar întâmpla cu noi plantele pământului, dacă am cuteza să facem aceasta, noi, care suntem cu mult mai mici!

„Cu mult mai mic!” răspuse

hrișca. „Ei, mă voi uita tocmai la Dumnezeu în cer!” Și ea în îngâmfarea și mândria ei și făcu acesta. Era ca și când totă lumea ar fi în flacără, așa de tare fulgera.

După ce trecu vijelia, florile și grănele stăteau în aerul liniștit și curat impropătate de ploie, dér hrișca era arsă de trăsnet și neagră ca cărbunele, devenise numa o plantă mörta și nefolositoare pe câmp.

Bérâna salcie își mișcă ramurile sale în vânt și mari picături de apă picorau de pe frunzele ei verzi, tocmai ca și când poporul ar plânge și vrăbiile o întrebară: De ce plângi? Ce minune e aerul aici! Privește cum luminează soarele, privește cum alergă norii! Nu poți să miroși fumul florilor și al tufșurilor? De ce plângi așadără, bérână salcie?

Er salcia le povesti despre mândria, îngâmfarea, și despre pedepsa hrișcei. De pedepsă nu scapă nimeni. Eu, care vă povestesc această istorie, am auzit-o dela vrăbii, care mi-opovestiră într'o sëră, când le-am rugat să-mi spună o poveste.

Ucu Paolo.

junsu. Efectele prima se escomptază cu 3 3/8—3 1/2 %.

Cereale. Tendința piețelor esterne nu este uniformă. In New-York au scăzut prețurile grâului cu 7 cenți; prospectele de recoltă in America continuu se spune, că sunt totuși mai bune. In Anglia prețurile neschimbate. In Franca a scăzut prețul cu 1/2 francu.

In B-Pesta a decurs săptămâna cu tendință fermă, după aceea însă, aproape in fiecare zi a scăzut cu câțiva cruceri. Mișcarea totală cam de 100.000 m. metr. — Săcara, ofertă mai mare, consumenții însă s'au ținut rezervați. — In porumb s'au făcut încheieri mai ales pe terminu, tîrgu comtantu foarte restrinsu. — Ovășu au intrat bunisoru cu tote astea prețurile au datu îndereptu.

Păstăioșe. Față cu săptămâna premergătoare nu s'a făcutu vre-o schimbare insemnată.

Victualie. Ouș au intrat de ajunsu cu tote acestea prețurile s'au urcatu puțin. S'au cumpăratu 50—51 la 1 fl., lada de 1440 bucăți cu 28—29 fl. — Ga-lițe ofertele sunt mai mari, prețurile ceva mai ieftine, ca'n săptămâna premergătoare. Notăz: gășce grase 5—6 fl. celelalte 2.20, 2.50 fl., găini 1.30, 1.50 fl., rațe 1.20, 1.40 fl., curci 4—5 fl., pui tineri 1.30, 1.50 fl., — părechea.

Pei lucrate, tîrgu s'abū; peile uscate au avut căutare foarte bună, grele de boi notăz: 70—75 fl., ușore 66—70 fl., vaci 68—70 fl., pitlingi 75—85 fl., Kueip 110—115 fl. — pr. 100 chilogr.

Societatea acționară transilvană pentru rafinarea de petrolu și-a ținut la 2 c. o adunare generală in care s'a decretat lichidarea Societății. Acționarii capetă de fiecare acțiune câte 97.30 fl.

Calendarul săptămânii are 30 zile. Table with columns for Prieri, Sorele, Căzând Gregorian, Căzând Iulian, and Aprilie 1891. Lists dates for various events and religious observances.

Bursa din București din 6 Maiu.

Table of market values (Valori) and exchange rates (Cursul la bursa din Viena) for various financial instruments and currencies as of May 6, 1891.

Cursul pieței Brașov.

Table showing exchange rates for various currencies: Banconote romănesci, Argintu romănescu, Napoleon-d'or, Lire turcesc, Imperial, Galbin.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactori responsabili: interinarii Gregoriu Maior.

Nr. 3556—1891. 583,3—1

CONCURS.

Pentru ocuparea unui postu de casar devenitu vacantu la institutul orășenescu de amanetare, împreunat cu unu salariu anualu de 800 fl. și 20% ca banu de quartier, mai departe pentru ocuparea unui postu de păstrătoru de amanete devenitu eventualmente vacantu prin avansare, împreunat cu unu salariu anualu de 700 fl. și 20% banu de quartier și in fine pentru ocuparea unui postu de oficialu de comptabilitate împreunat cu unu salariu anualu de 600 fl. și 20% banu de quartier, se escrie prin aceta concursu.

Competenții pentru unulu din aceste posturi, au de a-și așterne subscrisului magistratulu până in 19 Maiu a. c. după prânđu la 5 ore petițiunile scrise de inșiși competenții, provădute fiindu cu timbrulu recerut și documentându-și conduita, studiile făcute și desteritatea in computare.

Totdeodat se indrumăză competenții de a se declara, că in ce modu sunt in stare de a-și depune cautiunea de servițiu, carea are să fiă egală cu salariulu anualu.

Se facu competenții totdeodat a-tenți, cumăză cei aleși au de a solvi, conformu șș-loru 26 și 27 alu statutului de pensione pentru funcționarii institutulu de amanetare anumite contribuiri pentru fondulu de pensione.

Brașov, 2 Maiu 1891.

Magistratulu orășenescu.

Mari șanse de câștig pe lângă cea mai mare siguranță.

Invitare la participarea societăților ocazionale de losuri, ce s'a formatu la Budapester Bankvereins-Actien-Gesellschaft: Grupa E. Cu 1050 losuri de stat și private, provădute cu timbru austr. ung. Câștigu peste 4 milioane. Combinațiune foarte favorabilă. Șanse de câștigu escelente și totuși numai 2 fl. 50 cr. plată lunară. Grupa D. cu 100 losuri mari de stat, cari aduc dobandă (interese). Câștigu peste 11 milioane, plată lunară 10 fl. și alte combinațiuni favorabile. Agenți se primescu cu condițiuni avantajoșe. Propuneri sunt a se adresa la

Budapester Bankverein-Actien Gesellschaft Budapest 584,3—1 Elisabethplatz No. 18.

Anunț.

Unu învțăcelu romănu cu cualificațiune de 4 clase normale seu absolutu de școlele capitale, care se cunoscă și o limbă străină — din familiă bună, se primesce in prăvălia de manufacturi a subscrisului. Informațiuni mai de aproape seu verbalu seu in scrisu.

Orăștia, in 25 Martie 1891.

Ioan Lazariu. 570,3—3 comerciantu.

AUGUSTO MAZUCHI

arhitectu și întreprințitoru de construcțiuni. Biroulu de clădiri: Brașov, Strada Orfaniloru 11.

Întreprinde construcțiuni nouș și adaptări, planuri de industriă, canalisări, fundamente de beton, construirea de pardoseli și trotoare de beton, asfalt etc. in și afară de Brașov, oferă garanță la esecutarea promptă a lucrărilor.

Mai departe face elaborate complete de construcțiuni seu și planuri singurateice, conspecte generale și detaliate a preliminariloru de spese precum și de collaudare a construcțiuniloru terminate. 8—8

AGENTI pentru vânzarea de losuri autorizate prin lege se primescu pretutinden sub Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft ADLER & C-ie. BUDAPEST, Ecke Dorothea- und Badgasse

Imi iau voiă a face cunoscutu Onoratului publicu, că in grădina Habermann dela Nr. 5 (Brașovulu-vechiu) precum și in salonulu de sticlă de acolo se capetă bere de Habermann și vinuri escelente ardelencesc. Totodată potu satisfice tuturor cerințelor publicului cu mâncări gustose de totu felulu din cuhna mea. Rugându-mă a mă onora in numărū câtū mai mare sunt Cu distinsă stimă Georg Mühlbacher restauratoru. 579,3—3

De inchiriatu pe timpul dela 1 Maiu până la Septemvre, ori și mai multu, se află: 586,10—10 O vilă pe teritoriul comunei Brașov cam la 3 chilometri depărtare de orașu, cu 2 odăi sănătoșe, bucătăria, galeria, grădină de flori și de pomi, apă de riu foarte potrivită pentru scaldatū, fântăna cu apă escelentă de beutū, locu pentru cai și trăsura. Asemenea in comuna Venetia inferiōră, comitatulu Făgărașului unu localu de prăvălia, in centrulu comunei, și altu localu potrivitu pentru visitorii băiloru de iodū din Venetia cu tote cele necesari. A se adresa la d-lu IOSIF COMANESCU, preot in Codlea (Feketehalom; comit. Brașovului).

Stai! Ce este aici? Incălțăminte aproape de gēba! Unde? In stabilimentulu de ghețe și pālării alu IOANU SĂBĂDEANU, Brașov, Strada Căldărarilor, 10 nou, 485 vechiu. Rară ocașiune de cumpărare și vânzare. Prin desființarea unei societăți mari pentru fabricarea încălțămintelor, mi-a succedut să cumpăr in unu modu favorabilu o mare partiă de încălțăminte modernă, solidă, fabricatū prospētū și tote lucrate cu mâna (nu cusute cu mașina), așa încătū sunt pus in piăcuta pozițiune — ca până când imi va ajunge cantitatea se o vëndū. părechiă de ghețe fine de piele de vacsū seu de patent pentru bărbați numai cu fl. 2.90 și o părechiă de ghețe de dame de piele de gems, de patent, seu de vacsū cu fl. 2.50 însă numai plătiți in bani gata. A câștiga puținū, a vînde multū, a nu serie nimicū in catastivū, acesta e principiulu meu. Prețurile reduse ale mărfurilor, cari nu s'ū cumpărate in partiă. Ghețe de bărbați: Ghețe de vacs și patent cu cuiu dela fl. 3.10 in sus; Ghețe din piele patent 3.50; de gems și de piele de vițel cu cuiu 3.50; fine din piele de vacsū seu de mănūșe franțuzescă 4.50; lacu de salonu 4.80; piele de Cid (mănūșe) 4.50; Din piele patent și de vacs pentru ureat muniți dela fl. 4.50; Pantofi pentru promenadă 3.—; Cisme scurte fine de piele de vacsū cu 2 tălpi 6.50; Cisme lungi de vânătoare din iuf rusescu adevăratu 9.50; Cisme de vânătoare de iuf 7.50; Cisme pentru lucrători d. piele de vacă 5.50; Pantofi de casă și pentru gimn. 90. Ghețe de dame: Ghețe patent dela fl. 2.90 in sus; Ghețe de vacs și de piele de Buoff fl. 2.70; Ghețe de gems, piele satinată, cele mai fine 3.50; Ghețe de piele de mănūșe 3.80; Ghețe de piele de mănūșe cu lacu 4.50; Ghețe pentru urcatū muniți 4.50; Ghețe de brunel 2.50; Pantofi de brunel cu șinore (șirete) de încheiatu fl. 2.50; Pantofi de brunel de piele de gems, de lacu și de bronz (auriu) scobiți pentru d-lusă fl. 2.—; Pantofi de gems și piele pat. cu șinore fl. 3.60; Pantofi de drill in coloru diferite fl. 1.80; Pantofi de c și pentru gimnastică precum și papuci de casă fl. .80; Ghețe pentru copii de gems seu de piele de glacē cu nasturi fl. 1.25; Pantofi de copii in tote colorile, cu nasturi seu legături fl. 45. Diferență in prețuri: Pentru beseturi și capacu 50 cr., pentru talpă duplă 30 cr., pentru talpă de Lipsca (pingea) 50 cr., și pentru încheiatū la o parte cu nasturi 50 cr., se scotese mai multu. Tote celelalte încălțăminte aici neamintite se gășesc cu prețuri scădate. Specialități de încălțăminte fină: de Carlsbad, Viena, Parisu etc. pentru Bărbați și Dame de Chevruax in Polonesu și Sport cu nasturi, Pantofi etc., se pot capeta cu prețuri reduse. Comande după măsură și reparaturi se primescu și se esecut prompt. Comande din afară se voru efeptui promptu cu rambursă indicându-se mărmea, forma și calitatea încălțăminte, cari decă nu se potrivesc se pot schimba. Mare depositu de pālării de bărbați și copii de filz (pășlă) și de sporterie foarte eftine. Gamașini de piele, căciulu de bărbați pentru voiagiū și căciulu comode dela 30 cr. in sus. Stai! Ce este aici? Incălțăminte aproape pe de gēba.

Turnătoriu de feru și fabrica de mașini a lui SCHLICK SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA. FABRICA ȘI BIROULU CENTRALU: VI., Kulső vác-út 1696/99, BIROULU IN ORASU ȘI DEPOSITULU VI., Podmaniczky-utca 14, Recomandă escelentū construatele Garnituri de treieratū cu aburū și cu vêtejū (Göpel), precum și cu mai multe din cele mai mari premii distinsese Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde, Pluguri Rayol patent., Pluguri-Rayol, Pluguri originale ale lui Schlick și pluguri Vidats pentru o brazdă, unelte pentru lucrarea pământului, grape și spărgători de bulgări. 584,24—9 Mașini de semănatū in rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick. Mai departe s'află in depositu mori pentru curățitul cerealeloru (sistemū Baker și Vidats), mașini pentru prepararea nutretului, batōze de porumbū (cuourzū), mozi pentru uruitū, mori de urnială cu putere de aburū „Hungaria“ patent. lui Jokay, mori de măcinatū și instalațiuni pentru mori de oleiu. Mașini originale americane de seccratū și legatū snopii, mașini de cositū erba, cai ferate pentru câmpū etc. Prețurile cele mai eftine. — Condițiuni favorabile pentru plată. Prețuri-curentē la cerere gratis și franco.

Zurückgesetzte Seidenstoffe mit 25%—33 1/3% und 50% Rabatt auf die Original-Preise perf. meter- und robenmetre porto- und gottfrei das Fabrik-Depot **G. Hennberg** (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Munster umgehend. Krefte folgen 10 fr. Porto.

ANUNȚ
D. GUST

ține consultanți dela 9—12 și dela 2—5 ore
TERGUL PÔMELORU No. 93
Scoterea dinților cu și fără de narcosă.
Plombarea dinților cu Cement, argint și aur.
Dinți artificiali.

LOSTIN CSIK
c. și r. escl. priv.
Prima fabrica de Szymier Portland-Cement și var-hydraulic în **BEOSIN**.
Biroul-Central și depositul: **Budapesta, V., Rudolfsplatz 8,** proprietarilor, comitetului rural și bisericesc, precum și onor. public doritor de a clădi, propriile sale fabricate în carti se lăferează totdeauna în calitate escelentă. — Prețuri curente și Informații se trimite la cerere punctual.

Medalia pentru merit.	Budapesta 1885	Dipl. de onore.
Viena 1878.	Esseg 1889.	Dipl. de onore.
Med. de aur.	N. Palanka 1887	Med. de aur.
Pariz 1876.	Keskenet 1872	Med. de argint.
Med. de bronz.	Keskenet 1875	Med. de aur.
Pariz 1876.	Keskenet 1875	Med. de aur.
Triesta 1883	Szeged 1878	Med. p. merit.
		Med. de aur.

SPECIALISTUL SIGISM. de CZARTORYSKY
Patron de chirurgie din Varșovia (Polonia), care cu ocazia tr-cereți sale va sta scurta timp în **Brasov** și la voia a face cunoștință Onor. public, că după o practică de mulți ani și-a succedat a depăși fără dureri și cele mai învechite și înrădăcinate
Bătătură (ochi de găină), degenerări, negei, și piele întărită,
precum și unghi consecute, fără a le tăia, arde sau a le săngera, ci numai prin întrebunțarea unei metode simple, naturale, cu un efect sigur, în timp de numai vreo câteva minute, garan-tându pentru succes.
De orec invenționează d-sale a fost recunoscută prin colegiul medical de cea mai bună, și s-a bucurat în America, Anglia, Franța și Rusia în Ungaria de cea mai favorabilă recu-noscere din partea onor. public, sperând că o va căștiga și aici.
Atâtă scrisorile de recunoștere din partea disținșilor medici, profesori de universitate din Europa, precum și ale profesorilor universității din Budapesta **Dr. Otto Pertik, Dr. A. Günther, Dr. L. Holló, Dr. Emil Kottka** medic de regiment, **Dr. Petz Lajos,** director de spital, **Dr. Lob-mayer Antal,** profesor universitar și membru al consiliului sanitar din Zagabria ș. a., mai de-parte o mulțime de scrisori de mulțumire dela persoane înalte din capitalele Europei și san făcându-l la dispozițiune, și dovedesc efectul escelent al acestei metode.

Carele de consultați sunt dela 9—12 a. m., și dela 3—6 p. m. în "Hotel Europa", etajul al II-lea No. 16.
La cerere și pe la privată acasă. Onorari moderati. Pentru scrieri Miercuri și Vinerea a. m. gratuite.

Edicți.
Ana Sivanu de nascere din **Hălcin** (Holtóvény, districtul Brașovului) soția legiuită a mătes-trului pantofar **Teodor Hertan,** domiciliat în Brad, districtul Hu-madorei, dispărând de 5 ani fără a se i-se știe ubicațiunea, prin a-căsta se provoacă, ca în terminu de unu an și o zi dela datu subsemnatu să se prezenteze în-ntea subsemnatului scaun proto-popescu, căci altcum procesulu divorțal încaminat în contra-i se va decide și fără de densa în-țelesu legilor și alu cano-nelor.
Dela scaunul protopopescu gr. cat. rom. alu Halmagiului. **Halmagy** (Nagybalmazgy) 1 Main n. 1891.
Petru Birta, ppop. gr. cat. rom.

NICOLAE I. CIURCU

LIBRARIE, EDITURA DE CĂRȚI ȘI MAGAZIN DE MUSICA
Calea ferre, negoș de hărțe și requizite de scris în mare și în mic.
Brasov.

istoria Biblica în Versuri,
a vechiului și noului Testament, ilustrată cu 108 chipuri forte frumoșe și artistice lu-orate.
Versurile sunt alecătute după textul Săntet Scritur de Prof. Arseniu Valcu.
O carte folositore și de mângăiere suble-tescă pentru fiecare creștin, de tiner și bătrân.
Cu deosebire se potrivește această carte frumoș ilustrată la premi pentru micu sco-lar, fără a se șpea multe parale, fiind forte iefina.
Prețu unui esemplar 12 cruceri.
10 esemplare fl. 1.—; 50 fl. 4.80; 100 fl. 9.—
Trancatură sub banda până la 20 esempl. 16 cr.

ROBINSON CRUSOE
să
AVENTURILE MINONARE ALE UNUI NAUFRAGIAR.
Preluarat pentru tinerimea noastră de Prof. Arseniu Valcu cu 6 chipuri.
Prețu 35 cr. 10 esempl. fl. 2.50
CULEGERE DIN CELE MAI FRUMOSE POVEȘTI
de I. Bota. Prețu 30 cr. 10 esempl. fl. 2.—
CULEGERE DE CÂNTECE POPORALE-NĂȚIONALE
Ediți nouă imunită cu mai multe cântece școlastice și altele. Prețu 25 cruceri.
CĂRȚI BISERICESCİ
Tipărite frumoș, roșu și negru cu litere latine mari—cethile, pe hărțe velin în legă-turi traimice cu piele și pânză, mi permit a recomanda următoarele:
Apostolul fl. 6.—
Cեսlor bogat fl. 16.—
Liturgierul fl. 4.—
Molitvnic fl. 6.40
Ocolih mare, care cuprinde în sine slujba invierii pe opt glasuri fl. 15.—
Pentecostarul fl. 10.—
Psaltirea bogată a Proorocului și Imperatului David fl. 4.80
Sfinta și Dumnegescă Evangelia fl. 10.—
(Se pote procura și în legătură mai fmd).
P. S. La comande rog pe Onor. Public se binevoșcă a înainta valoarea cu mandat postal.

Rugăm pe domii abonati ca la renoșirea prenumerării se binevoșcă a scrie pe cuponul mandatu postal și numeri de pe fașia sub care au primitu diaru nostru până acum.
Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”
Tipografia A. MUREȘIANU, BRASOV.